

Om Funksjonelle Analyser

Erik Arntzen
HiOA

27/08/14 EA

Bruken av begrepet funksjonelle analyser er brukt innen ulike områder:

- Begrepet funksjonelle analyser brukes innen matematikk, og da spesielt innenfor lineære og algebraiske strukturer.
- Psykoanalytiker Carl Jung brukte begrepet funksjonelle analyser når han snakket om de fire psykologiske funksjonene (Feeling, Thinking, intuition and Sensing). Videre snakket han om en "typelagic".
- Med funksjonelle analyser menes analyse av atferd i forhold til dens produkter eller konsekvenser

EA 27/08/14

Begrepsbruk

- Flere har diskutert dette (Arntzen, 2003; Hineine og Groeling, 2011)
- Ofte så har *functional assessment* vært brukt som overordnet begrep som omfatter eksperimentelle analyser og funksjonelle fortolkninger. Ved den siste der er det snakk om foreta slutninger om funksjon basert på observerte korrelasjoner mellom atferd og spesielle miljømessig variabler uten at det gjøres eksperimentelle manipuleringer. Disse har blitt kalt deskriptive analyser

EA 27/08/14

Skinner

- "We need to go beyond mere observation to a study of functional relationships. We need to establish laws by virtue of which we may predict behavior, and we may do this only by finding variables of which behavior is a function." (Skinner, 1938, s. 8)

EA

27/08/14

- "Our formulation is a functional rather than a correlational analysis. With this kind of analysis we suppose that we will eventually, if not now, have control of some of the variables which account for human behavior. We can satisfy the conditions and get the response" (p. 74).

EA

27/08/14

- På slutten av 1940-tallet holdt Skinner et sommerkurs om verbal atferd ved *Columbia University* hvor materialet til dette kurset var basert den forelesningsrekken—*William James Lectures* ved *Harvard University*—som Skinner skulle holde senere samme året. Så antakeligvis er første gangen Skinner brukte begrepet funksjonelle analyser eksplisitt i (1947) hvor han skriver om funksjonelle versus korrelasjonelle analyser av verbal atferd:

EA

27/08/14

Senere omtaler han funksjonelle analyser både i *Science and Human Behavior* og *Verbal behavior*. For eksempel så bruker Skinner begrepet 34 ganger i *Science and Human Behavior*—som en illustrasjon på at dette begrepet er omtalt utførlig tidlig innen atferdsanalyse.

EA 27/08/14

I et datasøk i *PsycInfo* 29.6.2014 var det 1142 treff med *funksjonelle analyser* som søkeord. Videre var det femtiåtte med *eksperimentelle funksjonelle analyser* som søkeord. Ved en bruk av både *funksjonell analyse* og *Brian A. Iwata* som søkeord var der nittito treff. Dette for å understreke Iwata sin framtredeende rolle når det gjelder utviklingen og bruken av funksjonell analyse metoder eller protokoller.

EA 27/08/14

Funksjonelle relasjoner:

"A 'cause' becomes a 'change in an independent variable' and an 'effect' a 'change in a dependent variable.' The old 'cause-and-effect connection' becomes a 'functional relation.' ... Any condition or effect which can be shown to have an effect upon behavior must be taken into account".

(Skinner, 1953, p. 23)

EA 27/08/14

EA 27/08/14

- The external variables of which behavior is a function provide for what may be called a causal or functional analysis. We undertake to predict and control the behavior of the individual organism. This is our “dependent variable”—the effect for which we are to find the cause. Our “independent variables”—the causes of behavior—are the external conditions of which behavior is a function

(Skinner, 1953, p. 53)

EA 27/08/14

Karakteristika ved anvendt atferdsanalyse

- Anvendt
- Atferdsmessig
- Analytisk
- Teknologisk
- Begrepsmessig systematisk
- Effektiv
- Generalitet

Baer et al. (1968)

EA 27/08/14

Fra Baer et al. (1968)

“the analysis of a behavior ... requires a believable demonstration of the events that can be responsible for the occurrence or no-occurrence of a behavior ... an ability of an experimenter to turn the behavior on and off ...”

Baer et al. (1968), pp. 93-94

Beavers og Iwata (2013)

- Hanley, Iwata, og McCord (2003) skrev en oversiktsartikkel hvor de gikk igjennom artikler om funksjonelle analyser fram til og med 2000
- Beavers og Iwata gikk igjennom oppdaterte denne oversikten ved å gå gjennom artikler fra 2001 til og med 2012
- Dette ga 158 artikler som inkluderte data 445 funksjonelle analyser.
- Dette gir tilsammen 981 funksjonelle analyser siden 1961

EA

27/08/14

Omfanget

- Generaliteten ved tilnærmingen har blitt replikert, utvidet eller diskutert i over to tusen artikler og kapitler

EA

27/08/14

Metode

- De undersøkte ulike databaser fra januar 2001 til og med mai 2012
- PsycINFO, ERIC, og ISI Web of Science
- Søkeordene var: *function*, *analysis*, og *behavioral assessment*.

EA

27/08/14

Inklusjonskriterier

- (a) a pretreatment assessment based on
- (b) direct observation and measurement of problem behavior was conducted under
- (c) at least two conditions involving manipulation of some environmental variable in an attempt
- (d) to demonstrate a relation between the environmental event and behavior”

(pp. 149–150).

EA

27/08/14

Reliabilitetsmål

- A second reader independently evaluated
- 12.7% of the studies using the same criteria as
- described above. The two readers’ evaluations
- were compared, and the number of agreements
- was divided by the number of agreements plus
- disagreements. Mean interrater agreement across
- categories was 88.6% (range, 65% to 100%).

EA

27/08/14

Resultater

- 158 studier ble inkludert i undersøkelsen
- Studiene var publisert i 26 ulike tidsskrifter

EA

27/08/14

Utvidelse vist i 2013 utgaven av JABA

- Funksjonelle analyser har blitt utvidet til
- søvnforstyrrelser (Jin, Hanley, & Beaulieu, 2013)
- bruxism (Lang et al., 2013),
- persevererende tale (Fisher, Rodriguez, & Owen, 2013)
- gråting (Bowman, Hardesty, & Smith, 2013)
- ruminering (Woods, Luiselli, & Tomassone, 2013).
- verbal atferd (Plavnick & Normand, 2013).
- øke fysisk aktivitet hos "normale" barn (Larson, Normand, Morley, & Miller (2013)
- Problematferd hos "normale" barn (Greer et al., 2013)

EA

27/08/14

Avslutningsvis skriver Beavers og Iwata

“If the goal of applied behavior analysis is to solve problems of social significance, regardless of the ease with which this can be done, there is no end to the possible extensions of FA methodology that have yet to be accomplished.”

(2013, s. 18)

EA

27/08/14

- Baer, Wolf, and Risley (1968) noted that
- “applied research is constrained to examining
- behaviors which are socially important, rather
- than convenient for study” (p. 92).

EA

27/08/14

Noen svakheter ved publiserte studier innen anvendt atferdsanalyse er knyttet til:

- Funksjonelle analyser
- Sosial validitet
- Follow-up

EA

27/08/14

Variabler som kan forklare atferd:

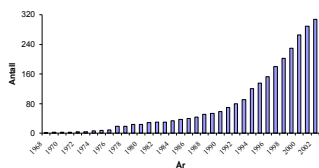
- Konsekvenser
- Diskriminanter
- Etablerende operasjoner
- Settingfaktorer

EA

27/08/14

Siden 1968 har antall artikler om temaet økt formidabelt

Artikler om funksjonelle analyser publisert i JABA

EA

27/08/14

Problematferd har vært ikke korrekt betegnet som ikke-adaptiv atferd

- Problematferd frambringer oppmerksomhet, omsorg og hygge fra andre (Carr & McDowell, 1980; Lovaas et al., 1965)
- Problematferd gjør at individer flykter fra eller unngår vanskelige, kjedelige eller anstrengende oppgaver (Carr & Newsom, 1985)
- Noen ganger kan problematferd fører til at enkelte på den måten blir gitt tilgang på ønskelige materielle ting og ønskede aktiviteter (Derby et al., 1992; Durand & Crimmins, 1988).
- Videre vil problematferd kunne generere forsterkning, inklusive visuelle, auditive, taktile og smaksmessige stimuli (Favell, et al., 1982; Rincover et al., 1979; Rincover & Devany, 1982).

EA

27/08/14

De mest vanlige funksjonene

I litteraturen har oppmerksomhetsøking, unngåelse av oppgaver, søking etter materielle ting og søking etter sensorisk forhold vært de fire mest vanlige funksjonene for problematferd.

(Carr et al., 1999)

EA

27/08/14

Carr (1977) framsatte følgende hypoteser for SIB:

- Psykodynamisk hypotese
- Organisk hypotese
- Selvstimuleringshypotese
- Negativ forsterkningshypotese
- Positiv forsterkningshypotese

EA

27/08/14

Funksjonelle analyser

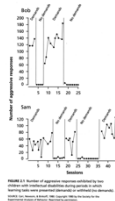
- Som atferdsanalytikere så unngår vi mentalistiske begreper som hensikt og relaterte begreper som intensjoner, motivasjon og goal.
- Man foretrekker istedenfor å snakke om hvilke variabler som atferden er en funksjon av, og vi kaller den metoden for funksjonelle analyser.
- Den kritiske komponenten ved funksjonelle analyser er at man manipulerer hver faktor som man tror bidrar til forekomsten av problematferd.

EA

27/08/14

Funksjonelle analyser = Eksperimentering

- Antagelse om at aggressiv atferd var flukt motivert.
- For verifisere dette må følgende være tilstede:
 - 1) Oppgaver som innebærer krav må frambringe aggressiv atferd
 - 2) Når kravene opphører, så skal frekvensen av aggressiv atferd reduseres

EA

27/08/14

To viktige spørsmål vedrørende funksjonelle analyser av sosialt uønsket atferd:

- 1) Hva slags typer av metoder for kartlegging gir reliable og valide data om responsenes funksjon, og hvorledes kan disse brukes i en spesiell situasjon?
- 2) Hvordan kan resultatene av slike kartlegginger forbedre design og utvelgelse av behandlingsprosedyrer?

EA

27/08/14

En vanlig inndeling av funksjonelle analyser:

- Indirekte analyser
- Deskriptive analyser
- Eksperimentelle analyser

(Desrochers, Hile, & Williams-Moseley, 1997)

EA

27/08/14

I. Eksempler på spørsmål som stilles under intervju:

- Er det betingelser hvor atferden alltid forekommer under?
- Er det betingelser hvor atferden aldri forekommer under?
- Forekommer atferden på visse tidspunkter på dagen?
- Kan atferden være korrelert med noen form for ubehag eller deprivasjon?
- Kan hendelser som følger etter atferden på noen måte fungere som enten positiv forsterkning (f.eks. oppmerksomhet) eller negativ forsterkning (f.eks. flykte fra krav)?

EA

27/08/14

II. Eksempler på spørsmål som stilles under intervju:

Øker atferden under noen av disse betingelsene:

- Når det gis oppmerksomhet i forhold til denne atferden?
- Når klienten ikke lenger mottar forsterkende hendelser i forhold til andre typer av atferd?
- Når klienten har samvær med andre?

Carr (1977).

EA

27/08/14

III. Eksempler på spørsmål som stilles under intervju:

- Er det omstendigheter hvor atferden alltid forekommer eller aldri forekommer?
- Kan klienten gi signaler om fysiologisk deprivasjon, så som tørst eller sult?
- Kan atferden være en bi-effekt av medisiner?
- Frambringes atferden for å unngå/flykte fra treningssituasjonen eller for å få konsekvenser for å konkurrere med kjedsomhet og ensomhet?
- Forekommer atferden bare i nærvær av spesifikke diskriminanter eller foranledninger?

Bailey (1986).

EA

27/08/14

IV. Eksempler på spørsmål som stilles under intervju:

Sentrale spørsmål ved en funksjonell analyse av selvskadende atferd:

- Kan klienten gi signaler om fysiologisk deprivasjon, så som tørst eller sult?
- Kan atferden være en bi-effekt av medisiner?
- Er det betingelser hvor atferden alltid forekommer eller aldri forekommer under?
- Forekommer atferden bare i nærvær av spesifikke diskriminanter eller foranledninger?
- Øker atferden når det gis oppmerksomhet i forhold til denne?
- Øker atferden når klienten ikke lenger mottar forsterkende hendelser i forhold til andre atferder?
- Frambringes atferden for å unngå/flykte fra treningssituasjonen eller for å få konsekvenser som konkurrerer med kjedsomhet og ensomhet?

EA

27/08/14

Prosedyre for analysere nærmere opprettholdende betingelser (Carr, 1977)

Trinn 1	Positivt resultat	Negativt resultat
Sjekk om det er genetiske abnormiteter (for eksempel L-N eller C de L syndromer), spesielt hvis det er leppe-, finger- eller tungebiting.	Kan være organiske forhold	Gå til steg 2
Sjekk om det finnes ikke-genetiske abnormiteter (for eksempel betennelse i mellomøret) spesielt hvis hodetunk er tilstede		

EA

27/08/14

Forts.

Trinn 2	Positivt resultat	Negativt resultat
Øker den selvskadende atferd under en eller flere av følgende betingelser: a) Når atferden blir gitt oppmerksomhet? b) Når forsterkere blir trukket tilbake for andre typer av atferd enn SIB? c) Når klienten er i samhandling med andre framfor alene?	Kan være opprettholdt av positive forsterkere	Gå til steg 3
Vil den selvskadende atferden forekomme først og fremst når krav eller andre aversive stimuli blir presentert?	Kan være opprettholdt av negative forsterkere	

EA 27/08/14

Forts.

Trinn 3	Positivt resultat	Negativt resultat
Forekommer selvskadende atferd først fremst dersom ingen aktiviteter er tilgjengelig og/eller miljøet er kjedelig?	Kan være selvstimulering	

EA 27/08/14

To av de mest sentrale redskaper av det som er betegnet som deskriptive analyser

- Motivation Assessment Scale
Durand & Crimmins (1988)
<http://www.monacoassociates.com/mas/aboutmas.html>
- Functional Analysis – an interview
O'Neill et al. (1990)

EA 27/08/14

Undersøkelser som sier noe om validiteten ved de indirekte metodene

- Generelt er det gjort få undersøkelser som sier noe om dette.
- Durand & Crimmins (1988) har selv gjort en undersøkelse hvor de konkluderte at MAS samsvarte godt med eksperimentelle analyser.
- På den annen side er det gjort noen undersøkelser som tilsier at MAS er lite robust, dvs. avhengig av type og frekvens av målrespons, videre at det har vært lav inter-rater-reliabilitet (for eksempel Sigafoss et al., 1994; Zarcone et al., 1991).

EA

27/08/14

Deskriptive analyser

- Omfatter observasjon og registrering av målresponsene under mer eller mindre naturlige omgivelser.
- Her gjøres det ingen eksperimentelle manipuleringer.

Lerman & Iwata (1993)

EA

27/08/14

Ulike deskriptive observasjoner

- Scatterplot (Touchette et al. 1985)
- ABC-skjema (Bijou et al., 1968)
- Deskriptive analyser

EA

27/08/14

Effekter ved deskriptive analyser

- I utgangspunktet er disse dataene noe usikre mht. funksjonelle relasjoner.
 - Korrelasjonelle data
- Sasso et al. (1992) og Lalli et al. (1993) har sammenlignet deskriptive og eksperimentelle analyser og har konkludert med at de er jevnbyrdige mht. til å påvise funksjonelle relasjoner.
- Lerman & Iwata (1993) gjorde en tilsvarende undersøkelse og fant et helt annet resultat, nemlig at for fem av de seks målpersonene samsvarte ikke de deskriptive og eksperimentelle analysene. De mente at de deskriptive analysene var utilstrekkelige og unødvendige, og at disse analysene ville ledet til behandling som var direkte kontraindisert.

EA

27/08/14

Analoge analyser etter Oliver (1988)

Hypoteser	Opprettholdelse av oppmerksomhet	Umngjøelse av krav	Umngjøelse av sosial interaksjon	Sensorisk stimulering	Annet
Situasjoner					
1. Kontinuerlig oppmerksomhet	LITEN	LITEN	STOR	LITEN	?
2. Kontingent oppmerksomhet	STOR	LITEN	LITEN	STOR	?
3. Ignorering	STOR	LITEN	LITEN	STOR	?
4. Ingen stimulering	LITEN	LITEN	LITEN	STOR	?
5. Stimulering	LITEN	LITEN	LITEN	LITEN	?
6. Krav	LITEN	STOR	STOR	LITEN	?

Tabell 3.- Oversikt over sannsynlighet for selvskadende atferd i ulike situasjoner avhengig av hypotese.

27/08/14

Eksperimentelle (funksjonelle) analyser

- Analog baseline
- Målpersonen presenteres for betingelser som er spesifisert og kartlagt på forhånd
- Original artikkel av Iwata et al. (1982)
- Videreutviklet i en artikkel av Iwata et al. (1994)

EA

27/08/14

Resultater av funksjonelle analyser fra Iwata et al. (1994). Antall målpersoner er 152

Kontrollforhold	% av tilfellene
Positiv forsterkning	26,3
Negativ forsterkning	38,1
Automatisk forsterkning	25,7
Multipel kontroll	5,3
Syklisk	4,6

Hovedpunkter i utredningsarbeid foretatt h-96

- **observasjon** og registrering av raten per dag av de ulike topografiene av selvskadende atferd samt varighet pr. dag av læsing,
- **uttesting og tilrettelegging** av betingelser for å se hvilken effekt disse hadde på raten av selvskadende atferd,
- **spørreskjemaundersøkelse** i forholdt til hva personalet mente var opprettholdende betingelser.

EA 27/08/14

Ulike topografier av selvskading

- 1) Slag mot hodet
 - Mot munnen
 - Mot pannen
 - Mot siden av hodet
- 2) Hodedunking
- 3) Trykk mot sår i pannen
- 4) Finger/fingre eller tær i øye
- 5) Fingre eller tær mot strupehodet
- 6) Fingerflipping bak øre
- 7) Holde fingre mot øret
- 8) Trykke håndflaten mot øre
- 9) Tapper fingre mot tenner
- 10) River i munnviken

EA 27/08/14

Ulike topografier av selvskading fortsetter

- 11) Klore i nakke, øyne, tannkjøtt, bakhodet og isse
- 12) Bite i skje og andre gjenstander
- 13) Bite i hånd
- 14) Klype/nappe i brystet, halsen og foten
- 15) "Knekker" føtter/tær med lyd
- 16) Sparker bein mot annet bein
- 17) Banker albue eller håndflate i bordet eller andre gjenstander
- 18) Dunker knær eller hælen i gulvet
- 19) Slag mot kroppen (minus hodet)
- 20) Drar i tungen
- 21) Drar handa over kanter (stolkant/bordkant)
- 22) Knipsing med fingre mot gjenstander og kroppsdeler
- 23) "Knekker" med händledd med lyd

EA

27/08/14

Forholdet mellom SIB og låsing

- SIB leder til låsing. Tilgangen på låsing fungerer som en positiv forsterker for SIB.
- Låsingen forekommer som en måte å unngå ubehaget individet utsetter seg for dersom han framviser SIB.

EA

27/08/14

Sammenhengen mellom SIB og låsing

- Under testingen ble forholdet mellom SIB og låsing analysert.
- Når muligheten for låsing eller tilgangen på låseobjekter ble gitt kontingent på SIB økte frekvensen betraktelig.

EA

27/08/14

Hypoteser om opprettholdende betingelser

- Negativ forsterkningskontroll
- Forhold mellom SIB og låsing

EA

27/08/14

Behandlingsprogram Mål

- Utgangspunktet var å redusere selvskadingen.
- Få kontroll over låseatferden.

EA

27/08/14

Behandlingsprogram Prosedyre

- Bryte kontingensforholdet mellom SIB og låsing.
- At SIB ikke skal føre til at krav eller lignende opphører.
- Mulighetene eller tilgang på låsing brukes som forsterker for atferd som er uforenlig med SIB.

EA

27/08/14

Behandlingstid

- Empiri har vist at det er nøye sammenheng mellom behandlingstid og effekt. Videre at behandlingstiden må opp i en viss mengde før effekten oppnås.
- Utgangspunktet er at tid med behandling skal være høy – 280 min per dag.
- Det skal ytes behandling hver dag.

EA

27/08/14

Forskjellig tiltak som har vært prøvd ut får å redusere denne "resten" av SIB

- Ulike typer av tiltak basert på positiv forsterkning har vært prøvd ut.
- Forskjellige typer av håndledning har vært prøvd ut.
- Ingen av disse tiltakene har hatt varige effekter.

EA

27/08/14

Oppsummert erfaringer fra behandlingstiltaket i forhold til JKE

- Effektene har vært formidable:
 - Over 95% reduksjon i behandlingstiden
 - Over 90 % reduksjon utenom behandlingstiden.
- Positive bieffekter.
- Ingen synlige negative bieffekter.
- Kunnskap om behandlingsmengde, intensitet og kontinuitet.
- Kunnskap om hvorledes nytt personalet bør læres opp og introduseres i behandlingsteamet rundt JK.

EA

27/08/14

Endringer i måten disse analysene er gjennomført på

- Innføring av en betingelse hvor det er brukt materielle forsterkere (Northrup et al., 1991; Kern et al., 1995).
- Alenebetingelsen er endret til at det har vært en sammen med målpersonen (Hanley et al., 1997).
- Andre typer av eksperimentelle design.
- Andre typer av målresponser.
- Kortere og mer forenklete varianter er prøvd ut (Derby et al., 1992; O' Reilly et al., 2000; Sigafoss & Tucker, 2000).
- Effekter av etablerende operasjoner (Adelinis et al., 1997; Smith et al., 1995; Vollmer & Iwata, 1991).
- I forhold til fysiologiske setting events (Kennedy & Itkonen, 1993), biologiske setting events (Thompson et al., 1991) og sosiale setting events (Touchette et al., 1985).

EA

27/08/14

Bruken av funksjonelle analyser

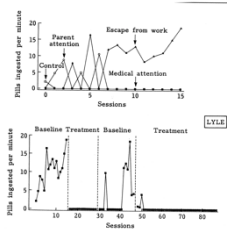
- Amerikansk undersøkelse om bruken av funksjonelle analyser blant klinikere.
- Respondentene var 125 av 300 personer som var plukket fra medlemslisten til psykologidelen av American Association on Mental Retardation (AMMR). En svarandel på 42%.
- Resultatene viste at:
 - De hadde gjennomsnittlig 13 års erfaring som klinikere
 - De rapporterte at de var i gjennomsnitt 59% av arbeidstida opptatt med å klinisk aktivitet.
 - Flesteparten mente at funksjonelle analyser var nyttige
 - Mange bruke enklere typer av analyser som intervjuer 95,2 %, ABC skjemaer 78,4 % og scatterplot analyser 21,6 %
 - Eksperimentelle analyser var benyttet av 16,8% og MAS av 15,2%

EA

27/08/14

Eksempel på bruk av først deskriptiv og senere funksjonell analyse

- En studie fra Chapman et al. (1993).
- Målpersonen, Lyle, tar livstruende medikamenter og dette har ført til at han har tatt overdose seks ganger.
- Innledende deskriptive analyser indikerte at det å ta disse medikamentene kunne være opprettholdt av: (1) oppmerksomhet fra sykehuspersonell, (2) oppmerksomhet fra mor eller (3) flukt fra jobben.
- Det ble gjort en funksjonell analyse som viste at han konsistent svelget pillene for å flykte fra arbeidet sitt.
- Behandlings tiltaket besto i at han tjente seg opp ulike aktiviteter for å fullføre oppgaver på jobben, samt at han leverte inn piller han fant.

EA

27/08/14

Insensitivitet i forhold til sosial forsterkning

- Dersom frekvensen av atferd ikke blir påvirket av sosiale konsekvenser, så antar man at atferden er opprettholdt av automatisk forsterkning.
- Forsøk på å isolere ulike potensielle miljøvariabler influerer

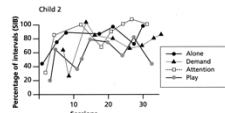

FIGURE 2.1 An example of undifferentiated assessment data suggesting that SIB is not maintained by social reinforcement (source: Iwata et al., 1982).

EA

27/08/14

Målatferd som framkommer i fravær av sosiale konsekvenser

- I en studie av Cowdery et al. (1990) (venstre side) så blir målatferden kun framvist når målpersonen var alene.
- I en studie av Vollmer et al. (1994) (høyre side) så ble målatferden framvist mer udiffensiert med hensyn til betingelser, men fortsetter å forekomme når den målpersonen kun eksponeres for alenebetingelsen.

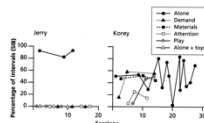

FIGURE 2.2 Examples of assessment data showing behavioral persistence in the absence of social consequences (source: Iwata et al., 1982; data in the left panel are from Cowdery et al., 1990).

EA

27/08/14

Forskjellige paradigmer = ulikt fokus

“Biobehavioral psychologists diagnose SIB according to the type of reinforcement contingency maintaining the behavior (Iwata et al., 1982; Iwata et al., 1994). Treatment is then based on disrupting the maintaining contingency and teaching adaptive-replacement behaviors. Biologically oriented physicians, on the other hand, consider SIB to be a symptom of an underlying neurochemical imbalance, defective pain mechanism, or psychiatric disorder. Diagnosis is based on observable clinical features and pharmacological treatment is aimed at alleviating the individual’s clinical symptoms as well as the SIB (Aman, 1993; Farber, 1987).”

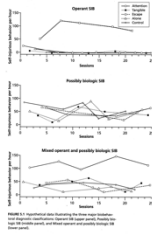
(Mace & Mauk, 1999, p. 79)

EA

27/08/14

Differensiell diagnostikk og kategoriseringer

- Fra Mace & Mauk (1999) som har argumentert for en "biobehavioral" modell for selvskading.
- Operant SIB dersom kontrollbetingelsene frambringer SIB med en rate på mindre enn 5 per time og en av de andre betingelsene frambringer SIB på et mye på over 10 per time.
- Mikset operant og biologisk SIB dersom kontrollbetingelsen frambringer SIB på over 5 per time, samt at en av de andre betingelsene frambringer SIB på over 10 per time.
- Muligens biologisk SIB når ingen av de to andre reglene stemmer.

EA

27/08/14

Ulike undergrupper:

- Positiv forsterkning ved oppmerksomhet
- Positiv forsterkning ved konkrete objekter
- Negativ forsterkning ved flukt eller unngåelse av krav
- Forsterkning ved sensoriske konsekvenser
- Multiple funksjoner

EA

27/08/14

Innvendinger mot eksperimentelle funksjonelle analyser

- Det har vært hevdet at disse analysene kan være for tidkrevende og ikke særlig anvendelig overfor atferd som krever rask behandling.
- Målatferden må være forholdsvis hyppig forekommende.
- Vanskelig dersom det forekommer flere typer atferd samtidig.
- Diskutert om standardbetingelsene som brukes alltid fanger opp alle hendelser som opprettholder problematferd under naturlige betingelser.
- Det finnes ingen helt konkrete retningslinjer for hvorledes de ulike betingelsene i analysen skal gjennomføres, for eksempel en manual
- Dersom resultatene ved en analyse viser at det er positiv forsterkning som opprettholder problematferd, så vil ofte ekstinksjon være det mest naturlige valget av prosedyre. Praktiske forhold kan tilsa at det er umulig eller ikke ønskelig.
- Ettersom man direkte manipulerer med betingelser som fremmer eller hemmer problematferd, så kan disse analysene føre til meget høye forekomster av denne atferden – spørsmål om etisk forsvarlighet.
- Ved gjennomføring av slike analyser kan det oppstå kontrollforhold som ikke var tilstede på forhånd.

EA

27/08/14

Oppsummering av eksperimentelle funksjonelle analyser

- Uten tvil så er det slik at funksjonelle analyser er det mest kraftige redskapet for å identifisere hva som opprettholder problematferd.
- I en typisk funksjonell analyse så er situasjonen analog i sin natur – den representerer en simulering av det naturlige miljøet.
- En må forhånd ha en mening om hvilke variabler det er verdt å undersøke/eksperimentere med i en funksjonell analyse.

(Carr et al., 1999)

EA

27/08/14

Paradigmeskifte innen anvendt atferdsanalyse

- Prinsippet om minst restriktive alternativ
– “Least Restrictive Alternative” (LRA)
- Fra å være en diskusjon om aversive vs. ikke-aversive behandling til å være en diskusjon om funksjonell vs. ikke-funksjonell behandling
- LRA-modellen forfekter at behandlingen skal være basert på funksjon og ikke topografi.
- Kunnskapen om atferdens funksjon har gitt mer nøyaktige behandlingsopplegg, samt at en del nye prosedyrer er framkommet.

EA

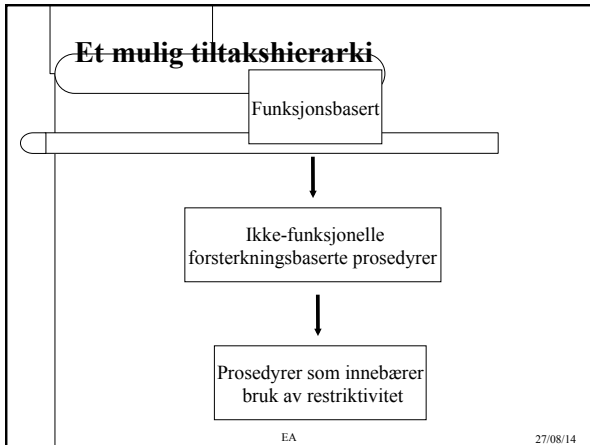
27/08/14

Minst restriktive prosedyre

- Prinsippet om bruk av den minst restriktive prosedyre har vært et anerkjent prinsipp innen atferdsanalyse over lang tid.
- Det innebærer at andre mindre restriktive prosedyrer skal prøves ut først og dersom disse viser seg å være ineffektive, så kan man diskutere bruken av straffeprosedyrer.

EA

27/08/14

Sosial validitet er knyttet til avgjørelser om hvorvidt den kliniske eller anvendte behandlingseffekten er viktig.

Dette må vurderes i forhold til minst tre nivåer:

- 1) En må spørre seg om hvorvidt målresponsen(e) som har vært fokus i behandlingstiltaket virkelig er de viktigste for klienten og samfunnet.
- 2) En må være opptatt av at klienten aksepterer prosedyrene som anvendes, særlig dersom alternative prosedyrer kan gi de samme resultatene.
- 3) En må sikre seg at konsumentene (klientene og/eller deres nærpersoner) er fornøyd med resultatene.

EA 27/08/14

Komponenter som influerer på hva som er sosialt akseptabelt:

- Behandlingen som brukes
- Samtykke i forhold til deltakelse i behandlingen.
- Effektiviteten ved behandlingen.
- "Forståelsen" av behandlingen.

EA 27/08/14

Valg av behandling på bakgrunn av funksjonelle analyser

"Overall results indicated that functional analysis methodologies are extremely effective in identifying the environmental determinants of SIB on an individual basis and, subsequently, in guiding the process of treatment selection"

Iwata, Pace, Dorsey, et al. (1994, p. 215).

EA

27/08/14

Forpliktelser

Atferdsanalytikere har en forpliktelse til å bruke bare de teknikkene som av andre forskere er demonstrert å være effektive, samt å gjøre kjent for brukerne og det offentlige fordelene og ulempene ved disse teknikkene, og å bruke de mest optimale midlene for å endre atferd.

(Van Houten et al., 1988, s. 113)

EA

27/08/14

Viktigheten av funksjonelle analyser (1)

Resultatene fra Iwata et al. (1982) viste at dersom tiltakene var baserte på og tilpasset funksjonelle analyser, viste forsterkningsbaserte tiltak å være like effektive som straff, og de situasjonene som straff var aktuelle ble kraftig redusert.

EA

27/08/14

Viktigheten av funksjonelle analyser (2)

“In effect, applied researchers have less information and control than their counterparts in basic research. This, of course, is why functional analysis is so important.”
(Foxx, 1996, p. 229)

EA 27/08/14

Den ”riktige” diskusjonen er:

Det er kanskje ikke så viktig å diskutere om aversive vs. ikke-aversive behandling skal benyttes, men i stedet dreie diskusjon til om behandlingen er funksjonell vs. ikke-funksjonell.

EA 27/08/14
